

θρησκευτική διδασκαλία ούτε καταγίνεται με γενικότητες και με θεωρητικά ζητήματα (θρησκευτικά, ήθικα, κοινωνικά) αλλά αποτελεί ουσιαστική λειτουργία του μυστηρίου του θείου λόγου του Χριστού, οι κήρυκες αποπειρώνται να νοηματοδοτήσουν την κάθε συγκεκριμένη ευαγγελική περικοπή μέσα στο πλαίσιο της σωτηρίας του ανθρώπου. Το κήρυγμα του Χριστού και των αποστόλων-ευαγγελιστών δεν είναι απλώς σύστημα ήθικων διδασκαλιών, προτροπών και κανόνων ήθικης, θρησκευτικής συμπεριφοράς αλλά ευαγγέλιο της Βασιλείας του Θεού. Γι' αυτό και οι κήρυκες δεν ήθικολογούν αλλά διηγούνται με σύγχρονη γλώσσα τα μεγαλεία και την αλήθεια της αποκάλυψης του Θεού. Αυτό είναι και το νόημα του χριστιανικού κηρύγματος: αποκάλυψη Θεού και ζωή εν Χριστώ. Και κάθε προσπάθεια έρμηνείας και νοηματοδότησης της περικοπής εστιάζεται στο σωτηριολογικό χαρακτήρα του κηρύγματος του Χριστού. Το «ευαγγέλιο» του Χριστού είναι το μήνυμα χαράς για τη φανέρωση της Βασιλείας του Θεού στον κόσμο, αλλά και η πρόσκληση συμμετοχής του ανθρώπου σ' αυτήν, μέσα από τη μετάνοια. Και το κήρυγμα της Έκκλησίας δεν μπορεί παρά να είναι ή ζωντανή μαρτυρία αυτής της έμπειρίας της πρόγερσης της Βασιλείας του Θεού μέσα στην ευχαριστιακή σύναξη, μέσα στο γεγονός της ευχαριστιακής-λειτουργικής παρουσίας του Χριστού και της Βασιλείας του, αλλά ταυτόχρονα και πρόσκληση συμμετοχής σ' αυτήν. «Αυτός που δέχεται την πρόσκληση και μπαίνει στην πορεία προς τη Βασιλεία του Θεού δεν μπορεί να εμφανιστεί μπροστά στον Κριτή χωρίς ένδυμα γάμου. Και ένδυμα γάμου είναι ή εν μετάνοια πλήρης καρπών νέα ζωή του πιστού, ή δικαιοσύνη ως απάντηση του ανθρώπου στη σώζουσα δικαιοσύνη και χάρη του Θεού» (Θ. Ίωαννίδης, σ. 457).

Όπως ό κάθε ευαγγελιστής σάρκωσε το μήνυμα του ευαγγελίου στις συνθήκες της εποχής του και για τους δικούς του αναγνώστες, με τον ίδιο τρόπο και οι κήρυκες του «Κυριακοδρομίου» προσπαθούν να μεταφέρουν τις ίδιες αλήθειες ζωής στους σύγχρονους ανθρώπους. Όταν ή περικοπή αναφέρεται σε παραβολή του Κυρίου, οι κήρυκες κάνουν λόγο για τη χρήση των παραβολών εκ μέρους του Ίησου. Οι παραβολές εντάσσονται στο πλαίσιο της θεοφάνειας, της φανέρωσης και αποκάλυψης του κόσμου του Θεού, της Βασιλείας του. Στις παραβολικές ιστορίες με την απλή δομή τους, την ανεπιτήδευτη γλώσσα, τη συντομία και τη σαφήνιά τους, με εικόνες που δανείζεται ό Ίησους από τον κόσμο των άκροατών του (πρόσληψη του κόσμου-φανέρωση της αλήθειας-πρόσκληση αποδοχής) κρύβεται ένας ανεκτίμητος θησαυρός ζωής, τον όποιο καλούμαστε εμείς σήμερα, όπως ό άκροατής της εποχής του Ίησου, να τον αναζητήσουμε, να τον έντοπίσουμε, να τον φέρουμε στο φώς και να τον αποδεχθούμε.

Με τις παραβολές περιγράφεται το σύνολο των σχέσεων του ανθρώπου με το Θεό, των ανθρώπων μεταξύ τους, του ανθρώπου με το περιβάλλον και τον κόσμο γενικότερα, δηλαδή μέσα τους περικλείεται όλη ή θεολογία του Ευαγγελίου, την όποία οι κήρυκες συνδέουν με την πορεία της ζωής του κάθε ανθρώπου. Στην παραβολή «του σπλαχνικού Σαμαρείτη» ή έρμηνεία της και το νόημά της επικεντρώνονται στις χαρακτηριστικές πλευρές της αγάπης ως α) προσωπική συνάντηση αλλά και παραίτηση από τα δικαιώματά μας, β) ως ανιδιοτελής, ολοκληρωτική προσφορά κατά το πρότυπο του Χριστού και γ) ως αγάπη δίχως όρια και περιορισμούς (ήθικούς, θρησκευτικούς, κοινωνικούς, φυλετικούς). Στην παραβολή της «τελικής Κρίσης» «ταυτίζοντας ό Υιός του Ανθρώπου τον έαυτό του με όλους τους έμπεριστατους ανθρώπους, τους όποιους μάλιστα όνομάζει άδελφούς του, ύπενθυμίζει σε όλα τα μέλη της Έκκλησίας τη δική του επίγεια ζωή και θέτει το πραγματικό κριτήριο της εν Χριστώ ζωής και συμμετοχής στη Βασιλεία του Θεού. Σύμφωνα λοιπόν με τον ίδιο τον Κύριο, τό «είσι-τήριο» εισόδου στη Βασιλεία του δεν είναι τα πολλά πνευματικά χαρίσματα ή ή εκπλήρωση των λεγομένων θρησκευτικών καθηκόντων αλλά μόνο ή αγάπη στον πλησίον. Ό συνάνθρωπος που ύποφέρει ταυτίζεται με τον ίδιο τον Κύριο και γίνεται ή απάντηση στην έπιθυμία του κάθε χριστιανού να εισέλθει στη Βασιλεία του Θεού» (Αίκ. Τσαλαμπούνη, σ. 218).

Οι κήρυκες εστιάζουν το θέμα του κηρύγματός τους στην ευαγγελική περικοπή και προσπαθούν να μη ξεφύγουν απ' το πλαίσιο της. Αυτό δέ σημαίνει ότι χρησιμοποιούν όλα τα στοιχεία της ή ότι εξαντλούν και αναπτύσσουν όλες τις αλήθειες της πίστης και της ζωής, που ανακύπτουν από την έξηγηση της περικοπής. Θέτουν το έρώτημα «ποιο είναι το κεντρικό νόημα της παραβολής ή των λόγων του Ίησου» σε σχέση πάντα με τη φανέρωση του Θεού και τη συμμετοχή-αποδοχή της από τον άνθρωπο. Χωρίς άνιαρή και παράκαιρη παράθεση πατερικών αναφορών, αλλά με διακριτική και διειδυτική αναφορά στην έρμηνευτική παράδοση των πατέρων –γεγονός που φανερώνει την άριστη γνώση της θεολογίας της Αγίας Γραφής και την εξοικείωσή τους με την πατερική έρμηνευτική παράδοση– μάς εισάγουν δυναμικά στο βαθύτερο νόημα του ευαγγελίου, ξεδιπλώνοντας τις αλήθειές του. Δεν ύπάρχει διάκριση ή και αντίθεση ανάμεσα στο παλαιό και το νέο, στο παραδοσιακό και το σύγχρονο. Άναφερόμενοι στην πατερική έρμηνεία την ζωντανεύουν στην πραγματικότητα του σήμερα, αλλά και καθρεπτίζουν κριτικά τις σημερινές αντιλήψεις και στάσεις ζωής (άκόμη και τις θρησκευτικές, κυρίως τις θρησκευτικές) στον πλούτο της αλήθειας της έκκλησιαστικής παράδοσης. «Ό ύλικός πλούτος, ή προσκόλληση σε

αὐτόν, ἀφενός, καὶ ἡ εὐσεβιστικὴ ἀνταρέσκεια, ἀφετέρου, κάνουν ἀμφίβολη καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν πίστη στὸν Θεό· μία πίστη ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκφράζεται ὡς ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴν ἀγαθότητά του, ποὺ νὰ εἶναι πρόθυμη νὰ θυσιάσει τὰ πάντα γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον». «Οἱ ἐντολές δὲν ἀποτελοῦν αὐτοσκοπὸ· ὑπάρχουν γιὰ νὰ μετροῦν τὰ ὅρια τῶν σχέσεών μας μὲ τοὺς ἄλλους. Δὲν εἶναι ἡ ἀφορμὴ γιὰ νὰ ἐπιδεικνύουμε τὸ ψεύτικο εἶδωλό μας, ἀλλὰ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπιβεβαιώσουμε κάθε φορὰ τὴν πιστότητά μας πρὸς τὸν θεῖο Νομοθέτη» (Κ. Μπελέζος, σ. 164).

«Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἀντιλαμβανόμαστε συνήθως τὴ σχέση μας μὲ τὸν Θεό εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὸς ἀπὸ αὐτὸν ποὺ ὁ Χριστὸς μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του μᾶς δίδαξε. Οἱ περισσότεροι χριστιανοὶ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία, προσεύχονται στὸν Χριστό, ἐκτελοῦν γενικὰ τὰ θρησκευτικὰ τους καθήκοντα κατὰ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο ποὺ οἱ εἰδωλολάτρες λατρεύουν τοὺς θεοὺς τους... Μία ἀτομικὴ, δηλαδή, εὐσέβεια, ποὺ στοχεύει στὴν ἀτομικὴ εὐημερία, ἔστω καὶ ἂν ὅλος ὁ ὑπόλοιπος κόσμος ὀδεύει στὴν καταστροφή. Στὴ σκέψη τῶν περισσότερων χριστιανῶν κυριαρχεῖ μία καθαρὰ ἀτομοκεντρικὴ ἀντίληψη» (Μ. Κωνσταντίνου, σ. 423). «Οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς ἴσως θὰ ἦταν πρόθυμοι νὰ δώσουν ἓνα ποσό, μικρότερο ἢ μεγαλύτερο δὲν ἔχει σημασία, σὲ ἓνα φτωχό. Πόσοι ἀπὸ μᾶς ὅμως θὰ ἦταν διατεθειμένοι νὰ τοῦ προσφέρουν ἔστω καὶ πέντε λεπτὰ ἀπὸ τὸ χρόνο τους γιὰ νὰ ἀνοίξουν κουβέντα μαζί του, νὰ σκύψουν πάνω στὸ πρόβλημά του, νὰ τοῦ κρατήσουν γιὰ λίγο τὸ χέρι;» (σ. 443). «Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ζητᾷ συνεργάτες, ὄχι δουλικοὺς ὑπηρέτες ποὺ ἐκτελοῦν τὶς ἐντολές του. Μόνο συνεργάτες τοῦ Θεοῦ, ἄνθρωποι ἐλεύθεροι, μποροῦν νὰ ἀγωνιστοῦν μαζί μὲ τὸν Θεό γιὰ τὸν ἐρχομὸ τῆς Βασιλείας του» (σ. 444).

Τέλος, ἡ κάθε ἐρμηνευτικὴ προσέγγιση (τὸ κάθε κήρυγμα) ὁλοκληρώνεται μὲ τὴ μεταφορὰ τοῦ βασικοῦ μηνύματος τῆς περικοπῆς στὴν ἐποχὴ μας.

Χωρὶς νὰ ὑπάρχουν στεγανὰ ἀνάμεσα στὶς τρεῖς αὐτὲς βασικὲς προϋποθέσεις ποὺ ἀναφέραμε, μέρη τῶν βιβλικῶν θεολόγων ἀποτελεῖ τὸ ζωντάνεμα καὶ ἡ δυναμικὴ ἐνεργοποίηση τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου στὴ ζωὴ τῶν πιστῶν, μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος, ἔτσι ὥστε αὐτὴ νὰ παρουσιάζεται καὶ νὰ λειτουργεῖ προφητικά, μεταμορφωτικά, εὐαγγελικὰ γιὰ τὸν κόσμος. «Ἡ ἀποδοχὴ τοῦ Θεοῦ ὡς Πατέρα σημαίνει καὶ προϋποθέτει προσωπικὴ σχέση μαζί του» (Θ. Ἰωαννίδης, σ. 209). «Μαθητεία» σημαίνει «ἀκολουθῶ τὰ ἴχνη ποὺ ἄφησε ὁ Διδάσκαλος καὶ μιμοῦμαι τὸν τύπο καὶ τὸν τρόπο ζωῆς ποὺ ἐκεῖνος χάραξε· πορεία μαρτυρικὴ καὶ θυσιαστικὴ» (Γ. Πατρῶνος, σ. 254). «Ἡ ἀντιδιαστολὴ μεταξὺ κληρονόμων τῆς Βασιλείας καὶ ἐκείνων ποὺ

θα ῥθοῦν ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο κόσμο (Χαριαναία) φανερώνει ὅτι ἄνθρωποι ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἄλλες θρησκείες «ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ τὴ Δύση» καὶ αὐτοὶ μπορεῖ νὰ γίνουν δεκτοὶ στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (Στ. Παπαλεξανδρόπουλος, σ. 385).

Ἀποφεύγοντας κάθε εἶδος διδακτισμοῦ καὶ θρησκευτικοῦ ἡθικισμοῦ τὰ γραπτὰ κηρύγματα τοῦ «Κυριακοδρομίου» διακονοῦν τὸ μυστήριο τοῦ «περὶ τῆς ἀληθείας λόγου» τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ κήρυκες, ὁμοιοπαθεῖς ὄντες, σύγχρονοί μας, ὁ καθένας μὲ τὴν προσωπικὴ του μετοχὴ στὸ γεγονός τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, μὲ τὴν κατάθεση τοῦ γραπτοῦ λόγου τους λειτουργοῦν ἀφυπνιστικά γιὰ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Μέσα ἀπὸ τὸ λόγο τους συντελεῖται, ἐν ταπεινώσει, ἡ κατάρτιση τοῦ ὅλου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐνιαίου σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, «εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ», «μέχρι καταντήσωμεν πάντες εἰς ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. 4,13).

Ἡ χρῆση καὶ ἡ λειτουργικότητα τοῦ συγκεκριμένου «Κυριακοδρομίου» δὲν προσφέρεται παρὰ ὡς ἔναυσμα προβληματισμοῦ καὶ κατάθεσης προσωπικῆς ἀγωνίας καὶ μέριμνας γιὰ τὴ λειτουργικότητα τοῦ κηρύγματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Δὲν ἔχει τὴν ἀξίωση ὑποδειγματικῆς μορφῆς τοῦ σύγχρονου κηρύγματος, ποὺ μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει στὴν περαιτέρω τυποποίηση τοῦ κηρύγματος καὶ νὰ ἐπιτείνει τὸ στένεμα τῶν ὁρίων του. Ὡς κατάθεση προσωπικῆς ἀγωνίας γιὰ τὴν ἀνανέωση τοῦ κηρύγματος, διασώζει μὲ τὴν ποικιλία τῶν μορφῶν του, τὸν προσωπικὸ χαρακτήρα τοῦ ζωντανοῦ κηρύγματος, ἀναδεικνύοντας τοὺς κήρυκες, βιβλικούς θεολόγους, πνευματοφόρους προφῆτες τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ὑπεύθυνους διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, μὲ φιλοτιμία καὶ ὑπευθυνότητα ἐναντὶ τῆς προφητικῆς διάστασης τῆς θεολογίας.

Εὐχῆς ἔργο ἡ συνέχιση τῆς προσπάθειας ἀνανέωσης τοῦ κηρύγματος μὲ γραπτὰ κηρύγματα βιβλικῶν θεολόγων στὰ ἀποστολικά ἀναγνώσματα.